

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250

Letna naročnina L. 2.500

Letna inozemstvo L. 3.500

Poštno čekovni račun: številka 24/12410

Leto XX. - Štev. 28 (1008)

Gorica - četrtek, 11. julija 1968 - Trst

Posamezna številka L 50

Pozdravljena mladina!

Ko se slovenska zamejska mladina zbira na svojem 4. taboru, ji izrekamo najprej prisrčen pozdrav. Dobrodošli vi, mladi Korošci, dobrodošli vi, mladi Tržičani, in dobrodošla tudi ti gorški mladina. Za tri dni boste gostje našega gorškega mesta in sončnega Števerjana. Da bi vas to srečanje iz treh dežel vse skupaj bolj pobrati in povežalo v vedno trdnije vezi. Ko vas pozdravljamo, izrekamo tudi nekaj misli, ki se nam zdijo primerne. Predvsem vas prosimo, da odložite mit mladine. Ta mit je danes sicer zajel vse Evropo in skoro cel svet, vendar smo mnenja, da bi za naše zamejske razmere bil izredno poguben. To, kar brez večje škode prenesejo Francija, Nemčija, Italija, to bi utegnilo postati za naš obstoj v zamejstvu usodno. Mi si v našem boju za narodni obstanek res ne moremo privoščiti, da bi se mladina odtrgala od narodne edinstva in zašla v neko sterilno protistranje. Za nas velja danes kot v preteklosti: vsi združeni, mladi in stari, inteligentna in delavci, meščani in kmetje v utrjevanju in ohranjanju naše narodne biti v državah, v katerih živimo.

Ta enotnost v hotenju in delu pa mora sloneti na demokratičnem prepričanju in na demokratičnih metodah. Enkrat za vselej moramo pokopati vse totalitarne in nedemokratične ideologije med nami, bodisi na levi bodisi na desni, in zaživeti polno demokratično svobodo mišljenja in strpnosti. Da to dosežemo, ste poklicani predvsem vi mladi, ki vas ne obremenjuje nobena totalitarna preteklost.

Demokracija pa pomeni biti v službi ljudstva, kateremu pripadamo. Zato je politični »stati ob strani« in brezbržnost greh nad narodom, posebno še nad narodno manjšino. Potrebna je zaradi tega tudi od strani mladih politična zavzetost za ljudstvo, med katerim živimo. In sicer vsestranska zavzetost za blagor tega ljudstva: za njegovo kulturo, za njegovo gospodarsko in socialno blagostanje, za njegovo versko in moralno življenje. Mi nismo poklicani, da rešujemo svetovne probleme socializma, miru, demokracije, vojne, temveč da rešujemo velike in majhne probleme, ki se tičejo naših zamejskih ljudi.

Vse to delo pa bo slonelo na sipini, če ne bo zakoreninjeno v globokem krščanskem prepričanju. Tisoč štiri sto let smo Slovenci na sedanjem ozemlju, tisoč dve sto let je, kar so prišli med nas prvi krščanski misijonarji, kar smo Slovenci stopili v vrsto krščanskih narodov. In dejstvo je, da je krščanstvo preprijelo vso našo narodno bit in da je krščanstvo postalo ena glavnih sestavin tudi naše narodne kulture. Zato kdor ruši krščanstvo med nami, ruši tudi narodno zavest, uničuje narodno kulturo, spodkopava korenine naših narodnih bitij.

A še bolj kot zaradi tega nam je krščanstvo potrebno, ker samo v njegovem nauku najdemo smisel življenja in sveta, ker samo v krščanstvu dobimo svojo polnost človeška osebnost.

Pozdravljena zato, krščanska mladina, ki prihajaš med nas!

Mednarodna zveza redovnih predstojnic

Mednarodna zveza vrhovnih redovnih predstojnic je eden sadov zadnjega kongresa. Odlok o njeni ustanovitvi namreč nosi datum 8. december 1965. Namen te zveze je uresničiti bratsko in uspešno sodelovanje med vrhovnimi predstojnicami vse Cerkve v namenu, da skupno izmenjavajo izkušnje, poglobljajo študij o aktualnih problemih redovnega življenja in izvajajo skupno akcijo za dosego ciljev, ki so splošnega interesa. 20 redovnic sodeluje v vodstvenih organiziranih te zveze: pet jih je v izvršnem odboru, 15 pa v glavnem svetu. Skupščino sklicujejo vsaka tri leta. Vsaka dežela lahko pošlje nanjo največ tri predstavnice.

Govor dr. Štoke v deželni svet

Opozorilo staršem

V petek, 5. julija je govoril v deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Stoka. Ker je bil to njegov prvi govor v deželni svetovalec, so mu vsi pozorno prisluhnili. Zaradi pomanjkanja prostora — govor je bil namreč zelo dolg ter je obravnaval številna splošna vprašanja, zlasti pa tista, ki se nanašajo na pravice Slovencev — bomo objavili le nekatere točke, ki se nam zdijo posebno važne.

ZACETEK V SLOVENCINI

Dr. Stoka je začel govoriti v slovenščini. Takoj ga je prekinil misovec Gejster Wondrich. Predsednik Ribezzi je Wondricha opomnil, da opravlja on vlogo predsednika, nato pa pozval Stoka, naj govori italijansko. Dr. Stoka je odgovoril: »Nadaljujem v italijanščini, a le zato, ker pasivno sprejemam vsiljeno zapoved tudi iz obzira do kolegov, ki tu ne razumejo slovensko. Nikakor pa se ne odpovedujem pravici, da bi v tej dvorani uporabljal jezik prebivalstva. ki ga zastopam.«

Nato je dr. Stoka pozdravil člane sveta in njegove organe z željo, da bi bila druga zakonodajna doba deželnega sveta polna napredka na vseh področjih. Po svojih močeh, je rekel, bom prispeval k boljši bodočnosti, socialnemu napredku in gospodarskemu razvoju vse dežele.

ZA SLOVENSKE KORISTI — TUDI V VIDEMSKI POKRAJINI

Kot izvoljeni zastopnik na listi Slovenske skupnosti — je nadaljeval dr. Stoka — pa imam posebne naloge in dolžnosti glede neresenih vprašanj slovenske narodne manjšine. Jemljem na znanje besede predsednika Berzanija, ki je v programski izjavi v imenu deželnega odbora rekel, da bo zahteval od države, naj sprejme primerne korake za še ne povsem rešena vprašanja, ki so znatnega pomena za slovensko manjšino, živečo v tržaški in gorški pokrajini. Kot človek, kot kristjan, kot državljani italijanske republike in posebno kot Slovenec pa ne morem razumeti, kako neki so stranke, ki so stopile v deželni odbor in se dogovorile o programatični izjavi, tako očitno pozabile na slovensko prebivalstvo v videmski pokrajini. V času, ko praznujemo leto vere, v letu človeških pravic, v dobi okrožnic »Mater et magistra« in »Populorum progressio« bi vendarle morali odpreti oči pred dejstvom, da v videmski pokrajini živijo Slovenci. Nočem verjeti, da bi večinske stranke namenoma izločile navzočnost Slovencev v videmski pokrajini, zakaj to bi bilo res hudo. Raje bi rekel, da so na Slovence v Beneški Sloveniji, Kanalski dolini in Režiji preprosto pozabili.

Po kratkem dokazu iz italijanskih virov, ki navajajo Slovence v Beneški Sloveniji, je dr. Stoka nadaljeval: Naša dežela je dobila posebni statut zato, ker živimo na njenem ozemlju Slovenci. Tega ne bi smeli nikdar pozabiti. Prva zakonodajna doba nam je kljub dobri volji, ki so jo večkrat pokazali predsednik odbora in deželni odbor ter nekateri kolegi, prinesla marsikatero razočaranje in veliko naših upov je šlo po vodi. Zda smo še vedno na začetku. Preveč vprašanj še ni bilo načetih, kaj šele rešenih. Toda o tem bom govoril pozneje.

GOSPODARSKA IN SOCIALNA VPRAŠANJA VSE DEZELE

Nato je omenil nekatera gospodarska in socialna vprašanja, ki se tičejo vse dežele od načrta CIPE do potreb gorške in videmske pokrajine.

Omenil je potrebo po zaposlitvi, ustvarjanju novih delovnih mest, ter razvil stališče, da Trst potrebuje predvsem ladjedelnice, promet in terciarne delavnosti in da torej bistvo rešitve tržaškega gospodarstva ni v sami industrializaciji. Zgrešeno je tudi, da so začeli podirati ladjedelnice, preden bi ustvarili nova delovna mesta za tiste, ki zaradi tega izgubijo zaposlitev. Glede načrta CIPE se je dr. Stoka skliceval na stališče, ki ga zavzema

jo sindikati ter poudaril, da bi tržaške ladjedelnice lahko ostale, ker je na svetovnem trgu dovolj naročil.

POVEZANOST Z ZALEDJEM

Naša dežela naj se stalno trudi za povečanje trgovine in tehnično-industrijskega sodelovanja z drugimi državami, zlasti z Jugoslavijo in s podonavskimi in balkanskimi državami. Naša dežela je na tem področju naredila že važne korake in sam odbor je imel plodne stike s Slovenijo in Koroško. Naša bodočnost bo odvisna tudi od gospodarskih in kulturnih stikov z zaledjem, zlasti s Slovenijo.

PROTI RAZLASČEVANJU

Razlaščevanje v dolinski občini in drugod je za slovensko manjšino zelo boleče. Leta in leta jemljejo slovenskim kmetom in delavcem zemljo s pristankom vseh strank z izjemo Slovenske skupnosti. Najbolj žalostno je, da jim jemljejo zemljo s silo, z razlaščevanjem po smešnih cenah. Sedaj je na vrsti razlaščevanje v Boljuncu. Slovenska skupnost je bila in je proti takšnemu razlaščevanju. V Boljuncu bodo vzeli celo več, kot potrebujejo. Dr. Stoka je pozval deželno vlado in predstavnike vseh strank, naj zajamčijo zakonite pravice lastnikov zemljišč v Boljuncu.

KMETIJSTVO

Precej obširen del govora je dr. Stoka posvetil kmetijstvu s posebnim pogledom na slovensko kmetijstvo in na kraje, kjer živijo Slovenci, to je Tržaško, Gorško, Beneško Slovenijo, Režijo in Kanalsko dolino. Zavzel se je za primerne kredite in kmetijsko strokovno šolo v slovenščini, za preskrbo z vodo, za odpravo vojaških služnosti, za brezplačna zdravila kmetom in njihovim družinskim članom in za mesečne podpore tistim starejšim ali bolnim kmetom, ki ne dobivajo pokojnine.

Dr. Stoka je še posebej opozoril na probleme gorške pokrajine, ki potrebujejo za zaposlitev in gospodarski dvig nove pogumne pobude v industriji, kmetijstvu, prometu, mednarodnih zvezah, zlasti s pomočjo velikih avtomobilskih cest.

SLOVENSKA VPRAŠANJA

Nadaljnji del svojega govora je dr. Stoka posvetil slovenskim vprašanjem, kar ima kot predstavnik Slovenske skupnosti za svojo posebno dolžnost. Slovenska vprašanja bo treba rešiti. Tudi mi smo se že naveličali stalno ponavljati neresena vprašanja. Raje bi naštevali tista, ki so rešena, kar pa žal ni mogoče, ker je doslej malo naših zadev rešenih. Slovenci smo še vedno nekje na začetku ali celo na slabšem. V začetku smo bili prepričani, da bo dežela reševala tudi naše zadeve. Ustavno sodišče in osrednja vlada sta to prepredili. Država pravi, da je ona pristojna za manjšinske zadeve, potem pa nič ne naredi. Tako ne more in ne sme iti naprej. Zato je treba določiti pomen namerno meglemenemu besedilu člena 3 deželnega statuta. Dalje je treba izkoristiti člen 26 deželnega statuta, ki dopušča možnost, da deželni svet sestavlja zakonske osnutek in jih predloži parlamentu. Da bo položaj korenito ozdravljen, bo treba spreminiti tisti del deželnega statuta, ki govori o Slovincih in dati deželi pristojnost za reševanje temeljnih vprašanj slovenske narodne manjšine.

NERESENE ZADEVE

Med neresenimi zadevami se je dr. Stoka omejil le na nekatere z napovedjo, da jih bo še spravil pred deželni svet. Posebej je opozoril na: izenačenje slovenske in italijanščine; zaščito slovenskega ozemlja, da se ne spremeni njegov narodnostni sestav; ustanovitev slovenskih šol in strokovnih tečajev vseh vrst in stopenj in raztegnitev šole s slovenskim učnim jezikom na tiste predele videmske pokrajine, kjer živi slovenska narodna skupnost; priznanje prvotnih imen slovenskih kra-

jev in slovenskih napisov pri vhodih v naselja; enakopravno ravnanje s kulturnimi, vzgojnimi, športnimi, dobrodelnimi, podpornimi in gospodarskimi ustanovami; zaposlitev sorazmernega števila Slovencev v vseh javnih uradih v deželi, zakaj doslej je na tem področju vladala očitna diskriminacija proti Slovincem.

Dr. Stoka je povedal, da bo podprl tvorne pobude v korist gospodarskih in socialnih potreb vsega prebivalstva v deželi in posebej branil koristi ter pravice slovenske narodne manjšine, ki nam pripadajo na podlagi deželnega statuta, ustave in mednarodnih pogodb.

(nadaljevanje na III. strani)

Leone pred parlamentom

Konec preteklega tedna je italijanski ministrski predsednik Leone predložil obema zbornicama rimskega parlamenta program svoje vlade. Ta program je vse prej kot izraz neke vlade, ki naj bi bila na oblasti le do jeseni, ko naj bi se socialisti odločili, da zopet vstopijo v koalicijo s krščanskimi demokrati ali pa jo dokončno zavrnejo. Leonejeva programska izjava je tako obširna, da bi lahko bila podlaga za petletno zakonodajno dobo rimskega parlamenta.

Socialisti so jo sprejeli z mešanimi čustvi. Če Leoniju ne bo uspelo uresničiti ničesar, kar je napovedal, ne bo krivda njegova, temveč socialistov, ki so ga pustili na cedilu; če pa bo dosegel kak pozitiven uspeh, npr. v šolski reformi, to spet socialistom ne bo v korist, ker bo javno mnenje prišlo do zaključka, da se dá pozitivne rezultate v vladanju doseči tudi brez socialistične navzočnosti. Vsekakor se vidi vsak dan bolj, da je bila odločitev obeh tajnikov socialistične stranke, De Martina in Tanassija, proti volji Nennija, da se umaknejo začasno iz vlade, politično nespametno, za stranko na dolgo dobo škodljivo ter proti volji volivcev, ki so oddali glas za socialiste. Ti so socialiste volili prav zato, ker so obljubljali nadaljevanje smeri levega centra.

Na vsak način bo morebitni padec Leonijeve vlade imel približno tak učinek kot ponesrečeni nastop levic v Franciji: parlament bo razpuščen in kdo naj potem socialistom jamči, da jih bodo volilci še množično podprli? Ne bo morda prišlo do premika proti sredini ali še bolj na desno, kar bi bilo nedvomno škodljivo za politično ravnotežje v Italiji.

Pa vrnimo se k Leonejevi programski izjavi!

LEONEJEV PROGRAM

Na prvo mesto je postavil reformo šole, zlasti še reformo univerz. Pri vodstvu naj bi v univerzitetnih svetih sodelovali tudi zastopniki akademikov; parlamentarci ne bi smeli v bodoče več ohraniti univerzitetne katedre, dokler so poslanci in senatorji.

Pozornost je vzbudila — in pri laicistih tudi zadovoljstvo — napoved, da namerava Leone urediti tudi vprašanje davkov, ki jih Vatikan zaenkrat ne plačuje italijanski državi. L' Osservatore Romano je na to napoved odgovoril, da ni v skladu z načeli mednarodnega prava, če se tako vprašanje rešuje enostransko, ne da bi se prej obvestilo drugo prizadeto stran.

Glede zunanje politike je bil Leone jasen: zvestoba atlantski

Po zakonu je določeno, da morajo vsi otroci obiskovati šolo do 15. leta. To se pravi, da se morajo vsi, ki so končali 5. razred osnovne šole, vpisati v nižjo srednjo šolo. Vpisati se je pa treba do 25. julija; tako določa zakon.

Zaradi tega opozarjamo starše na to njih dolžnost.

V kakšno šolo vpisati otroka, to zopet ne sme biti problem. Slovenski otrok spada v slovensko šolo. Na Gorškem torej vpišite otroke v enotno srednjo šolo v Gorici, ul. Randaccio, na Tržaškem pa v najbližjo slovensko enotno srednjo šolo. Tako boste najboljše poskrbeli za blagor svojih otrok.

Tudi je napovedal, da bo glede Južne Tirolske nadaljeval politiko Morove vlade, ki naj bi pospešila sožitje in razvoj treh tamkajšnjih jezikovnih skupin: nemške, italijanske in ladinske. Glede slovenske manjšine se zdi, da je tudi on istega mnenja kot njegovi predhodniki: da je z nami vse v redu.

ODLOČILNO GLASOVANJE

Dasi je nekaterim vodilnim socialistom bila Leonejeva programska izjava kar všeč, je pa vendarle strankino vodstvo odločilo, da se bodo socialistični poslanci vzdržali, ko bo prišlo do glasovanja. Enako bodo storili tudi republikanci. Tako Leone lahko računa le s podporo lastne stranke.

Glasovanje je predvideno za konec tega tedna. Če bo šlo vse po sreči, bo Leone dosegel rahlo večino: 267 proti 261 in 103 vzdržane glasove v parlamentu, v senatu pa 136 proti 131 ter 50 senatorjev (socialisti, republikanci ter Južni Tirolci), ki bodo dvorano zapustili, da ne bodo s svojo navzočnostjo podprli opozicije. Opozicija bo zelo pisana: od fašistično usmerjenih misovcev, preko preživelih monarhistov in zagrenjenih liberalcev do kitajsko zagrenjenih enotnih socialističnih proletarcev in večno opozicionalnih komunistov.

Italija preživlja vse prej kot prijetne čase. Njeni politiki jo v svoji dostikrat neodgovorni igri porivajo na pota, ki so polna negotovosti in čeri. Zločesta senca SIFARJA je s samomorom polkovnika Rocca spet vznemirila bivše zaveznike v Morovi vladi. Pot vzdržanih glasov ne more Italiji za dolgo časa prinesiti urejenosti in napredka. Ze večkrat so socialisti v raznih državah s svojo nespametno abstinenco in obstrukcijo pomagali diktaturam na oblast. Naj pazijo, da v Italiji po njih krivdi ne pride do česa sličnega!

Škof Jenko bo obiskal Avstralijo

Na povabilo slovenskih izseljenskih duhovnikov v Avstraliji bo škof dr. Janez Jenko, apostolski upravitelj Slovenskega Primorja letos v oktobru obiskal slovenske izseljence, ki živijo na tej oddaljeni celini. V Melbourneu bo vodil kratek misijon, v nedeljo 20. oktobra bo pa blagoslovil cerkev sv. Cirila in Metoda ter v njej prvi maševal. Slovesnost bo povečala podelitev sv. birne slovenskim otrokom. Četrty teden v oktobru bo škof dr. Jenko obiskal adelaidske Slovence v Južni Avstraliji. Tudi tam je na sporedu misijon, na dan zaključka, 27. oktobra pa slovenska sveta birna.

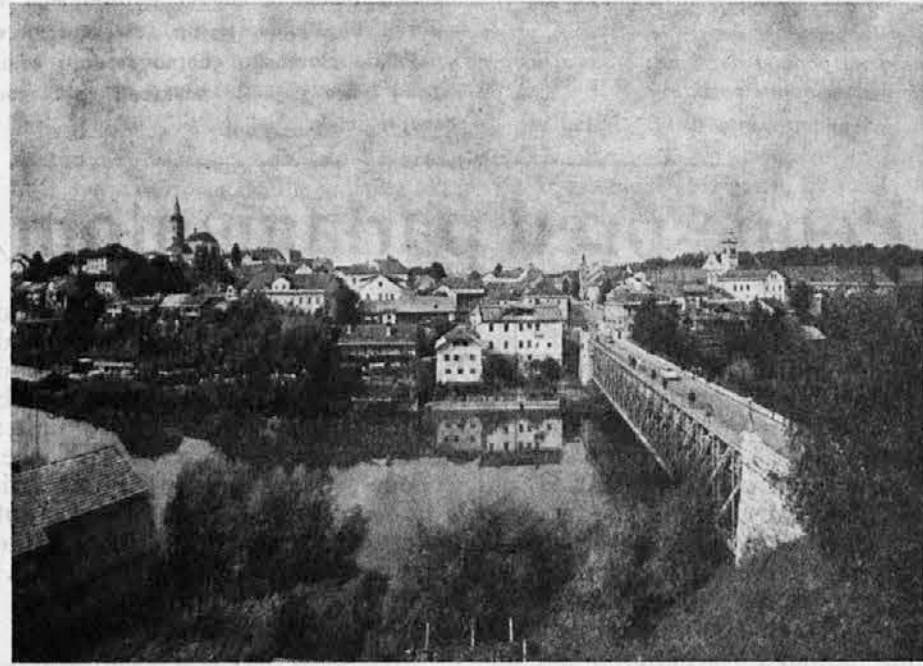
Po uspelem goriškem gostovanju na Dolenjskem

Ni čudno, če je Dolenjska tista slovenska dežela, ki je dala našemu narodu v teku zgodovine toliko velikih pripovednikov in pesnikov ali nasploh tvorcev naše besede od poveljev slovenske literature dalje. Dežela, ki leži ob temnozeleni Krki, obdana z rodovitnim in slikovitim gričevjem, prepolna gostih in neprodrih gozdov, posejana z legendarnimi gradovi in samostani ali mnogokje že njih ponosnimi ruševinami, ki jo le nekje na koncu zastirajo že bajeslovni Gorjanci — to je bežna slika Dolenjske, ki si jo obiskovalec lahko brž vtisne v spomin. In vse to naravno in zgodovinsko bogastvo preteklosti je dalo našim največjim besednim umetnikom od Trubarja dalje ono zajemalno silo, da so ustvarili svoje nesmrtno like in podobe. Tu so se opajali Jurčič z Muljave, Levstik iz Retij, Stritar iz Podsmreke, Trdina v Gorjancih, da omenim le nekaj najbolj znanih. Poleg tega je sama veselost in pristnost dolenjskega človeka drugo pomembno naravno obeležje za najugodnejši razvoj slovenske govornice besede.

Mislím, da je vse to vodilo organizatorje pri izbiri letošnjega poletnega gosto-

ob Krki. Tu so nas zopet čakala različna presenečenja. Ze jutraj so nas tu pričakovali v velikem številu šolarji tamkajšnje šole, pa nam je čas to srečanje preprečil. Zato smo si ob zelo prijaznem in izkušnem spremstvu g. Smrekarja, ravnatelja tamkajšnje šole ter umetniške razstave »Forma viva« ogledali razne umetnostne posebnosti tega znanega kraja ob Krki. Na razstavi »Forma viva« razstavljajo umetniki iz vsega sveta svoje umetnine izdelane iz hrastovega lesa v precej sodobnih umetniških smereh. Čisto zraven pa se nahaja čudovit cistercijski samostan iz 13. stoletja, ki je seveda danes le obnavljajoči se muzej s čudovitimi umetniškimi arkadami. Vedno v sklopu samostana smo lahko občudovali staro gotško katedralo, ki jo sedaj obnavljajo gojenci vseh jugoslovanskih umetniških akademij. Koliko zgodovinskega in umetniškega bogastva hrani slovenska zemlja, smo lahko spoznali prav na zadnjem izletu. To se lahko res primerja s francosjo dolino reke Loire s svojimi znanstvenimi gradovi!

Bilo je že pozno, zato smo morali le mimo gradu Otočec, kajti čakal nas je

Novo mesto, središče Dolenjske, romantično ležeče ob zasanjani zeleni Krki, ki ga ovija s treh strani, je bil kraj, kjer so naši goriški pevci 29. junija uspešno nastopili in doživeli zares prisrčen sprejem

vanja naših zborov, ki je padla prav na Dolenjsko, domovino našega knjižnega jezika, nekako slovensko Toskano. Poleg tega je bilo to gostovanje še vrnitev obiska Glasbeni šoli iz Novega mesta, ki je nastopila pred nekaj tedni v Katoliškem domu v Gorici.

Na dan sv. Petra in Pavla sta se podala na pot proti Novemu mestu dva velika avtobusa, v katerih so bili pevci in pevke ter še razni drugi goriški Slovenci. »Potujočo« skupino so sestavljali mešani zbor »Lojze Bratuž«, moški zbor »Mirko Filej« ter članice goriške Marijine družbe. Polni dobre volje so se vsi izletniki vozili preko Slovenije skozi Ljubljano na Dolenjsko. Med potjo se je skupini priključil član Slovenskega okteta g. Tone Kozlevčar, ki je bil ves dan naš mentor in postrvalen spremljevalec. Dolga je bila še pot do prve postaje, v Pleteljah. Tu smo se ustavili in se predvsem udeležili sv. maše, med katero je dr. Humar lepo prikazal pomen našega obiska na Dolenjskem. Nato pa smo bili gostje slovitega kartuzijanskega samostana, ki je bil za mnoge pravo odkritje. Potem ko so nas prijazni patri pogostili pred vhodom v samostan, se je moški del podal za samostanske zidove, medtem ko se je moral ženski del zadovoljiti s kratkim sprehodom (ženskam namreč ni dovoljen vstop v samostan). Kartuzija v Pleteljah ima za seboj slavno zgodovino, saj je pravzaprav edini samostan te vrste v Sloveniji. Red sam spada med kontemplativne redove in je znan po svoji strogosti, zato je teh samostanov sorazmerno zelo malo po svetu. Kartuzija v Pleteljah je še danes zelo bogata, saj imamo tam neprecenljive zaklade v izredno bogati biblioteki s trideset tisoč knjigami in starimi rokopisi. V samostanu najdemo lahko ogromne vrednosti v umetninah (slike Rubensove šole in celo samega Rubensa); velikega zgodovinskega pomena je stara delno porušena gotška cerkev, kjer je bil pokopan Herman Celjski. Kaj pa ves samostanski mir, ki ga še bolj omogočajo krasni vrtovi, njive in gozdovi pod Gorjanci...? Prav hvaležni smo p. Cirilu, ki nas je tako lepo vodil po vseh najlepših delih samostana.

Ko smo prišli iz te oaze miru zopet v svet, smo se podali v Sent Jernej na kosilo. Veselega razpoloženja ni manjkalo, saj je za to poskrbel tudi dolenjski cviček. Naslednja postaja je bila v Kostanjevici

večerni nastop v dolenjski prestolnici — Novem mestu. Ob sedmih zvečer se je v dvorani Doma kulture vršil koncert, na katerem sta nastopila zbor »Mirko Filej« in »Lojze Bratuž«. Moški zbor je pod vodstvom Zdravka Klanjščka zapel vrsto pesmi zlasti primorskih skladateljev M. Fileja, L. Bratuža, E. Komela, A. Srebotnjaka, V. Vodopivca in A. Hajdriha. Zlasti slednjega »Adrijansko morje« je silno navdušila zbrano občinstvo. Zbor »Lojze Bratuž«, ki ga je v odsotnosti dirigenta Stanke Jericija vodil Mirko Spacapan, je odpel skladbe Rožanca, Mendelssohna, Adamiča in Devetaka. Povezavo je lepo pripravil Viktor Prašnik. Za zaključek sta oba zbor z združenjo zapela še mogočno domovinsko pesem »V gorensko oziram se skalnato stran«. Ob tej priliki moramo reči, da je bil sprejem v Novem mestu res prisrčen in iskren. Se v začetku je prinesel uradni pozdrav občine Novo mesto podpredsednik mestne skupščine g. Avber. Ob koncu prireditve pa je prišel na oder ravnatelj Glasbene šole (ki je koncert organiziral) prof. Jazbec s skupino mlajših gojencev. V svojem pozdravnem govoru je izrekel nekaj res toplih

Širite „Katoliški glas“

besed in je zlasti pohvalil visoko narodno zavest primorskih bratov. Nato so mladi gojenci Glasbene šole v znak zahvale izročili goriškemu gostom v spomin izbran šopek rdečih nageljnov ter krasno umetniško sliko Novega mesta.

Ze pozna noč je bila, ko smo pokrepčani in ohlajeni zapuščali Novo mesto, polni bogatih spominov na tako lepo preživet dan. Od daleč nam je še svetila stara novomeška gotška kapiteljska cerkev, ko smo z avtobusi brzeli proti Ljubljani in nato proti domu.

Veseli smo lahko nad začetim sodelovanjem z Dolenjsko, ki se gotovo ne bo ustavilo po teh prvih medsebojnih izmenjavah. Veseli lahko še posebej, ker smo videli, da si prav dolenjski kulturni delavci želijo vedno globlje sodelovanja z nami. V tem tudi z zadoščenjem beležimo, da se zanimanje za rojake za mejo tudi v osrednji Sloveniji povzplava, kar lahko s svoje strani samo toplo pozdravimo.

a. b.

Naša mladina in skavtizem

Slovenske skavtinje na Tržaškem obhajajo letos desetletnico svojega delovanja. V aprilu leta 1959 se je pri Novem sv. Antonu začela zbirati prva skupina in po trimesečni pripravi jih je dvanajst v juniju istega leta naredilo skavtsko obljubo v Boljuncu. V naslednjih letih so se skavtinje razširile skoro po vseh župnijah tržaške škofije in tudi po nekaterih krajih goriške nadškofije.

Morda se praznovanje tako kratke dobe komu zdi malopomemben dogodek. Deset let hitro mine. V tako kratkem času je mogoče malo narediti. Pa se nam vendar zdi, da je razvoj skavtizma med žensko mladino na Primorskem nekaj važnega.

V organizacijah, v katerih se zbira mladina, se vrše nagle spremembe. Vanjo vstopajo vedno novi člani. Nekateri kmalu po vstopu odidejo. En del, čeprav ostane, se ne udeležuje redno društvenega življenja. Le dobra polovica jih je, ki se organizacije oklenejo s srcem, se poglabijo v skavtskega duha in si v večji meri pridobijo znanja in spretnosti, ki jih skavtizem nudi svojim članom. Vendar ni mogoče reči, da bi tisti, ki so se oddaljili, pretrgali vse vezi z organizacijo. Naredili so skavtsko obljubo, ker jih je to življenje privlačevalo, a so zaradi ovir v družini ali drugačnih zaprek začeli pešati. Nekateri so tudi preveč površni. Nesposobni so, da bi se lotili kaj resnega. Ko vidijo, da stavlja skavtizem precejšnje zahteve, odpovedo. Ostale pa, ki se vžive v skavtskega duha in spoznajo njegove cilje, prevzame tako, da navdušenje zanj vedno bolj raste in jih spremlja vse življenje.

Skavtizem oblikuje mladega človeka v letih, ki so odločilna za vse njegovo poznejše življenje. V dobi od 7. do 25. leta se otrok razvija v fanta in dekle, v moža in ženo. V teh letih obiskuje šolo, si izbere poklic, se odloči za zakon. Izobrazba, poklic, zakon — to pa so stvari, ki so za življenje vsakega človeka odločilnega pomena. Čim več znanja in spretnosti si pridobi, čim bolj se usposobi za poklic, čim resneje se pripravi na zakon, tem bolj bo v življenju uspel, tem srečnejši bo.

V tej dobi razvoja, rasti, izpopolnjevanja nudi skavtizem mladim ljudem uspešno pomoč. V njih razvija in utrjuje zdrava naravna teženja in jih prav usmerja, da si pridobijo duhovno ravnotežje, ki jim je tako potrebno v raznih položajih v življenju. Mlade ljudi oblikuje v treh stopnjah po metodi, ki je najprimernejša za otroško, odrasčajočo in zrelo dobo fanta in dekleta.

Človek si želi zdravja moči in spretnosti, da more biti kos raznim življenjskim nalogam. Po svoji naravi teži po vedno večjem znanju. Kot svobodno bitje hoče delovati samostojno, po lastni pobudi. Hrepeni tudi po višjem spoznanju, ki mu ga nudi vera. Splošna je želja vseh ljudi, da bi živeli čim bolj srečno življenje.

Za vsa ta zdrava naravna teženja ima mlad človek pri skavtilih priliko, da jih razvija in krepi. Skavtsko življenje se predvsem vrši v naravi. Skavtili in skavtinje se zanimajo za rastlinski in živalski svet in ga študirajo, imajo smisel za lepoto pokrajini, gozdov, gora. Zato delajo izlete, pripravljajo taborjenja, hodijo na kopanje, v gore. Stari modrijani so učili, da svet sestavljajo štiri vrvine: voda, zrak, sonce in ogenj. Vemo, da to ne drži. V skavtskem življenju pa igrajo zelo važno vlogo.

Skavtizem nudi mladim ljudem nešteto prilik, da si pridobijo raznih spretnosti in znanja z izpiti za vedno višje redove in veččine. Teh je mnogo za fante in za dekleta. Ko naredijo izpite iz veččine, se ne postanejo strokovnjaki v kakih stvareh, a tisto znanje je zanje kakor seme, ki se lahko razraste v drevo, če ga pozneje izpopolnjujejo z resnejšim študijem.

Skavtska vzgoja temelji na zaupanju v mladega človeka. Članom se že zgodaj nudijo prilike, da se samostojno uveljavljajo, ko prevzemajo odgovornosti pri vodstvu. Vsak član more svobodno razvijati svoje voditeljske sposobnosti, če se le hoče potruditi. To pa mu pozneje služi v veliko korist pri vodstvu družine, v poklicu, pri delovanju v družbi.

Ustanovitelj skavtizma, po poklicu vojak-general, po veroizpovedi protestant, je razumel, da ni mogoča prava vzgoja pri mladini brez vere in morale. Zato je skavt veren, si skuša pridobiti versko izobrazbo in po veri tudi živi.

Naj se tega zaveda ali ne, vsak človek hrepeni po veselju, sreči. Večina ljudi si predstavlja srečo v posesti obilice materialnih dobrin. Kdor ima veliko denarja, tisti si more pridobiti, tako mislijo, zadovoljstvo in srečo. Če se k temu pridruži še to, da ga ljudje proslavljajo in se dokoplje do moči, potem je dosegel višek

sreče. A skušnja dokazuje, da je takšno mišljenje zgrešeno. Skavtizem kaže mladini drugo smer, kjer si more zagotoviti trajno zadovoljstvo in srečo, to je z dobrimi deli v korist bližnjemu. Zato že najmlajše navaja, da začnejo vršiti taka dela. V začetku naj store vsaj eno dobro delo na dan. Polagoma bo skavtu prišlo v navado, da bo obračal pozornost na telesne in duhovne potrebe bližnjega in mu bo vedno bolj pomagal. Ob koncu skavtske vzgoje se mu zdi samoposebi umevno, da svoje moči, svoje imetje, svoje znanje, sposobnosti uporablja, da služi bližnjemu. Ob tem uživa veselje in postaja vedno srečnejši.

Ni treba še posebej poudarjati, kako važno je za mladino, da pri skavtilih dobi dobro družbo. Skupaj sodelujejo pri izletih, igrah, pri izvrševanju raznih nalog, da opravljajo dobra dela.

V tej smeri že deset let deluje organizacija naših skavtinj. To delovanje se vrši skozi leto predvsem na tedenskih sestankih po manjših skupinah. Kdo bi mogoče pregledati, koliko je teh sestankov doslej bilo! Vsako leto so bila potrebna taborjenja, vedno na drugem kraju in s precejšnjo udeležbo. Koliko je tudi že bilo duhovnih obnov, ki so jih imeli razni govorniki! Vsa leta so se vršile skoro vsak mesec in obravnavala so se na njih najrazličnejša mladinska vprašanja. Priredila je organizacija dosti izletov, pozimi so večkrat odšli na smučanje.

Ni dvoma, skavtizem prinaša mnoge koristi mladini. Treba ga je samo jemati resno, ne preveč površno. Zato bi bilo želeli, da bi za naprej ne užival samo simpatije pri naših ljudeh, ampak bi prejel od njih oporo in sodelovanje. Navajali naj bi mladino, da v organizacijo vstopa, podpirali naj bi jo, da v njej vztraja. Kdor more, naj bi pomagal tudi s predavanji. Od dobre volje in dela mnogih je odvisna rast skavtske organizacije med našo mladino.

DR. JOŽE PRESEREN

Slovenski in hrvaški romarji v Turinu

V zadnjih dveh tednih je 430 hrvaških in slovenskih romarjev obiskalo Turin; romanje se je vršilo ločeno. Najprej so šli na pot Hrvati (230) in teden pozneje Slovenci (200). Glavni cilj je bil za vse Turin, kjer obhajajo letos stoletnico posvečenja bazilike M. Pomočnice kristjanov; baziliko je postavil pred sto leti sv. Janez Bosco.

Našim bralcem je splošno znano, da so se začele jubilejne slovesnosti letos 25. aprila. V teh dveh mesecih je že obiskalo Marijino baziliko nad 700 velikih romarskih skupin iz Italije in tujine. Vse romarje in turiste preseneča velika moderna razstava pod naslovom: Don Bosco 1868-1968. Ta na videz fantastična razstava je namerščena pod vso baziliko M. Pomočnice. Po zamisli nekega francoskega salezijanca vidiš tu ves razvoj Don Boskovega dela v sto letih. Izredno je poudarjena središčna misel, jedro svetnikovega življenja: vse z Marijo, vse po Mariji. Organizatorji in specialisti-tehniki so znali vso realnost ogromnega Don Boskovega dela tako predstaviti, da razstava prevzame vsakega obiskovalca, preprostega in učenega. V sredini razstave je tabernakelj v moderni kapeli; tu sem videl ob hrvaškem romanju močno skupino univerzitetnih študentov pri njihovi tedenski večerni maši. V velikem razstavnem prostoru je tudi kino dvorana, kjer obiskovalci gledajo kratke dokumentarne filme o salezijanskem delu po svetu.

Namenoma sem napisal daljši odstavek o tej edinstveni razstavi, ki zasluži obisk vsakega romarja, vsakega turista. Če vas zanese pot v Turin, obiščite to razstavo, ki je za Slovence še posebno prijetna: na pragu razstave te sprejme vedno veseli salezijanec g. Avguštin Jakob, ki je sedaj odgovorni vodjo tega edinstvenega prikaza ob stoletnici.

Naši hrvaški in slovenski romarji so obiskali tudi rojstni kraj sv. Janeza Boska. Tako v lepji novi cerkvi kakor v restavraciji za svetnikovo rojstno hišico so bili presenečeni nad toplim in domačim sprejemom. Slovenska sobrata v zavodu sta pripravila svojim rojakom poseben pozdrav na stopnišču zgornje nedokončane cerkve; napis se je glasil: Slovenci dobrodošli! Na Colle Don Bosco (kakor pozneje na Monte Berico) smo pri mizi zapeli veliko slovenskih oz. hrvaških pesmi.

Obe romarski skupini sta obiskali tudi planinsko božjo pot Oropo, kjer smo za-

Koludrovica

Naši vasi ne posvečajo listi ne vem kakšne pozornosti, ker je po številu hiš in prebivalcev premajhna, da bi se kdor koli zanje posebej zanimal. Zato je prav, da se ob kaki priložnosti sami oglasimo s kakšno novico. Današnja pač ni vesela, ker se nanaša na izgubo enega prebivalca ali točneje prebivalke: 74-letne Alojzije Kante, vdove po znanem in priljubljenem lovskem čuvaju Antonu Skupku, ki je prišel na Kras iz sončne Vipavske doline in si v zakonski zvezi s pokojnico, ki nas je pretekli teden po daljši boleznii za vedno zapustila, ustvaril tu svoj dom in družino.

Kot premnogo naše kraške matere, je pokojna Alojzija posvetila vse svoje moči družini in zemlji, ki jo je s takšno vneto pomagala obdelovati, dokler je mogla. Najtežja leta so bila pač tudi zanje vojna leta, ko so ji moža in sina odvedli v Nemčijo, odkoder se slednji ni več vrnil, medtem ko je drugi sin, sedaj gospodar lepo urejene domačije, preživljal daleč od doma težke čase kot vojak.

Pokojnica je znala težke preizkušnje vdano in tiho prenašati, a ji je nekaj let po moževi smrti zdravje začelo polagoma pešati, dokler je ni pred približno šestimi meseci bolezen za stalno priklenila na posteljo. Svete zakramente je na lastno željo prejela pri polni zavesti in tako lepo pripravljena odšla za svojimi dragimi v večnost tiho in skromno kot je tiho in skromno tudi živela. Njeni duši želimo večnega miru, svojcem pa izrekamo iskreno sožalje.

★

Kanadski doprinos misijonom

Okrog 5000 kanadskih misijonarjev vrši svoj apostolat v nad sto deželah, ki so na poti razvoja. Od teh je 24 škofov, 1409 duhovnikov-redovnikov, 128 svetnih duhovnikov, 900 bratov-pomočnikov, 2019 redovnic, 100 članov svetnih ustanov in 249 laičnih prostovoljcev.

mejski Slovenci že več let stari znanici. Dve sredi po vrsti je bila tu krasna lurska procesija, najprej hrvaška, potem slovenska. Ob koncu naše slovenske lurske procesije mi je dejal rektor svetišča da slovenske ljudske litanije zelo prekašajo hrvaške; gostoljubne oropske sestre pa so ponovno povedale, kako velik priznanje zanje vsakokratno romanje Slovencev v Oropo.

Na poti domov omenimo samo Padovo in to ne baziliko sv. Antona, ki smo jo tudi obiskali, ampak predvsem grob hrvaškega kapucina, duhovnika p. Leopolda Mandiča. Tu so napravili lepši obisk hrvaški romarji, slovenski pa so se prav v Padovi malo razgubili. Na vse je delovala vesela novica, da se je za p. Leopolda že začel apostolski proces v Rimu, ker je sv. oče Pavel VI. v svoji dobroti dal poseben spregled za zadnji del poti do blaženstva. Kakor je izjavil koprski škof to nedeljo na Vejni bo naš slovanski rojak p. Leopold Mandič v par letih prišel med blažene.

Obojno romanje, hrvaško in slovensko se je začelo in končalo na Tržaškem: v ponedeljek je bila dvakrat po vrsti velika koncelebracija na Vejni, v petek pa dvakrat po vrsti veselo skupno poslovilno kosilo v prijazni restavraciji Furlan na Repentabru. Hrvaški romarji so bili pri »Furlanu« lepše postreženi, ker so se pripeljali ločeno, Slovenci pa smo preveč disciplinirani, pripeljali smo se skupno in zato smo seveda zaradi skupnosti nekoliko čakali. Glavno pa je to, da smo bili vsi s postrežbo in z lepim domačim sprejemom zelo zadovoljni. Fr. Štubec SDB

Škofovske znake naj imajo samo škofje

Sv. oče je s posebnim pismom določil, naj nosijo znake škofovske oblasti le škofje in tisti duhovniki, ki izvršujejo škofovsko oblast kot na primer apostolski upravitelji, apostolski vikarji in prefekti. Na novo imenovani prelati ne bodo več uporabljali škofove palice in škofovega pokrivala-mitre. Ze imenovanim prelatom pa je dana možnost, da se tem odklikam odpovedo. Tudi ta sprememba je v skladu z željo koncila, naj imajo škofovske znake le tisti duhovniki, ki so prejeli škofovsko posvečenje ali vsaj izvršujejo škofovsko oblast.

Protonotar dr. Jakob Ukmar - 90 letnik

Ime apostolskega protonotarija dr. Jakoba Ukmarja v Trstu je znano ne samo med vsemi Slovenci, marveč tudi med mnogimi Italijani in Nemci.

Osebnostno je bil dobro znan sv. očetu Janezu XXIII., s katerim se je često srečeval, ko je le-ta bil patriarh v Benetkah. Prelat dr. Ukmar je bil namreč sodnik višjega cerkvenega sodišča za zakonske zadeve za 16 severno italjskih škofij, med njimi tudi patriarške beneške. Tudi potem, ko je beneški patriarh postal papež Janez XXIII., je dr. Ukmar ohranil z njim stik. Tako mu je za 2. vatikanski koncil postal svoje »desiderata« (želje), ki jih je papež Janez XXIII. osebno pregledal in dr. Ukmarja obvestil, da gotovo pridejo v pretrus na koncilu. Tudi za znamenito okrožnico »Pacem in terris« je ap. protonotar dr. Ukmar dal papežu pobudo in se v njej iskri marsikatera misel našega slovenskega cerkvenega dostojanstvenika.

Gospod jubilat dr. Jakob Ukmar je čvrsta kraška korenina, moč neutrudnega delca. Dne 13. julija bo praznoval že 90-letnico svojega življenja, naslednji dan (14. julija) pa 67. letnico duhovništva. Izhaja iz preproste delavske družine na Opčinah pri Trstu. Gimnazijo je obiskoval v Trstu nemško, a ostal vsesok slovenski narodnjak. Vsesok je bil tudi v šoli odličnjak. Za življenjski poklic si je izbral bogoslovje, ki ga je študiral v centralnem semenišču v Gorici skupaj z nadarjenimi in kasneje tako uglednimi sošolci, kot z že pokojnim beograjskim nadškofom dr. Ujčičem in prof. bogoslovja dr. Tulom, s katerima je vse življenje bil osebni prijatelj.

Ukmarjeva življenjska pot pa že od začetka ni bila lahka. Ze kot hlad kaplan je bil poslan v Ricmanje pri Trstu, kjer je vrel in so tla bila pripravljena za odpad v pravoslavje. Kljub najboljši volji ni žrtvi ni mogel vzdržati pred ljudskimi strastmi.

Ko se je začela prva svetovna vojna (1914), je sposobni duhovnik Ukmar bil gimnazijski katehet v Trstu na nemški gimnaziji. Nemška mladina je tedaj bila nauhujskana zoper Angleže in je po Trstu vpala krik: »Gott strafe England!« (Bog kaznuj Anglijo!). Kot katehet je mladino škoril, da ne sme tega počenjati. Bil pa je za to dolžnost od nemških oblasti aretiran in vtačknjen v ječo v Ljubljani na gradu. Ječo je po nekaj mesecih prebil, profesorska služba v Trstu pa mu ni bila več vrnjena. Je pa to nesrečo izkoristil in se vpisal na univerzo na Dunaju, kjer je tik pred koncem vojne promoviral iz bogoslovja. Tedaj se je seznanil tudi s pokojnim kardinalom dr. Immitzerjem (takratnim bogoslovnim profesorjem), ki ga je pozneje šel kot kardinala večkrat na Dunaj obiskat.

Prva svetovna vojna se je končala in prinesla velike spremembe in nove čase in tudi nove težave. Tržaški škof dr. Karlin je poveril dr. Ukmarju, naj v Trstu ustanovi bogoslovno semenišče, in sicer v škofijiški vili v Skednju (kjer jubilat ap. protonotar dr. Ukmar še sedaj prebiva). Tukaj je (z dr. Tulom in nekaterimi drugimi) postal bogoslovni profesor in celo rektor bogoslovja. Duhovniki, ki so študirali v Skednju pod dr. Ukmarjem, imajo najlepše spomine. Čez čas je tržaško bogoslovje bilo ukinjeno in tržaški bogoslovci so spet šli v Gorico v centralno semenišče, kot je bilo poprej. Dr. Ukmar pa je ostal v Skednju (Servola) tudi pod Italijo le penzionist. Pomagal je v dušnopastirstvu v obširni škedenjski dvojezični

12. julija — 67 let mašništva
13. julija — 90 let
25. julija — godovni dan

Bog naj Vas ohrani!

župniji. Zaslovel je kot izborni pridigar tehtne vsebine in ljubezniv spovednik. V času fašizma mu je prav zaradi pridiganja velikokrat preti nevarnost zapora. Toda msgr. Ukmar je bil neustrašen. Pridigar je, čeprav so pod prižnico stali in prežali nanj policisti. Vse ljudstvo pa je bilo strnjeno okrog njega. Govornik je režimu krepko spraševal vest, zlasti v neki pridigi, ko je branil pravice materinega jezika tako za Slovence in Hrvatke kot tudi za južnotirolske Nemce. Nemški nacisti so ga med vojno zaprli, čeravno je vprav dr. Ukmar pod fašizmom branil jezikovne pravice Južnih Tirolcev.

Tudi po drugi svetovni vojni je dr. Ukmar neomajno stal na braniku pravic tako za narod kot za Cerkev. Zaradi tega je moral mnogo hudega pretrati. Ko je kot namestnik tržaškega škofa dr. Santina birmoval v Istri pod takratno jugoslovansko vojaško upravo, je bil od nauhujskane drhali celo telesno napaden in težko ranjen. Smrti se je rešil le tako, ker je drhal menila, da je že mrtev kot njegov spremljevalec, mladi hrvaški duhovnik. Močna dr. Ukmarjeva narava je tudi te težke poškodbe prenesla. Ko si je s časom opomogel, je spet krepko prijel za delo, zlasti za cerkvene pravde, pri katerih je za 16 škofij moral nositi najtežje breme. Tudi težko delo priprave za tržaško škofijsko sinodo, ki je ni bilo več sto let, so mu naprtili. Vse je odlično pripravil v latinščini.

G. protonotar dr. Jakob Ukmar je izredno naobražen mož v bogoslovju, v cerkvenem pravi, v modernih in starih jezikih (npr. celo v asirščini, iz katere je prevedel nekatere dragocene rokopiše), je izborn latinist, da mu latinščina teče kot domača govorica. Pa tudi zvezdoslovje in glasba ga veselita. V zvezdoslovju je pravi veščak. Vsak dan sede po kosilu za nekaj časa tudi za harmonij, zaigra in celo zapoje. S skladateljem Vincom Vodopivcem sta si bila velika prijatelja.

G. jubilat je imel nešteto govorov (tudi na radiu in pri velikih prireditvah) in vse govore vedno skrbno spiše z izredno lepo, negovano pisavo. Svoje temeljite govore je izdal že v treh knjigah. Pa jih še ima za nekaj knjig. V njih je toliko znanja in način podajanja tako prijeten, da je vsakdo vesel, kdor ima v knjižnici njegov »Zaklad«. Novejši čas je pripravil za tisk obsežen bogoslovni kompandij o Mariji, bogato knjigo »Marijologije«. Dolžnost slo-

Lep kulturni večer v Bazovici

V okviru bogate in zanimive razstave slik, ki je sledila slikarskemu natečaju »ex tempore« v Slomškovem domu v Bazovici, o katerega široki zasnovi in domiselni izpeljavi je naš časopis že pisal, je bila na praznik svetih apostolov Petra in Pavla, 29. junija kulturna prireditev s petjem, godbo in pesi. Spored se je odvijal na prostornem igrišču za Slomškovi domom.

Poleg godbe na pihala iz Trebč, ki je pod vodstvom Fr. Bencine dala praznični ton celotnemu večeru, sta nastopila še domača pevska zbor »Slomšek« in »Lipa«, mešani pevski zbor iz Gradiške (Gradisca) in pevski zbor iz Koprivnega (Caprive). Spored je odprl domači pevski zbor »Slomšek«, ki je zapel tri pesmi v pozdrav sodelujočim gostom. Za njim je nastopil mešani zbor iz Gradiške pod vodstvom dirigenta Narcisa Miniussija, ki je na večeru prispeval glavni delež. Zbor je občutljiv za ritmične razlike in čustveno valovanje skladb ter razpolaga z lepimi in kultiviranimi glasovi. Tudi dirigent je mirno, doživeto in suvereno vodil svoj zbor. Program, premišljen glede na časovni in prostorni okvir, kjer je bil koncert, je obsegal domala same ljudske ali v ljudskem slogu napisane pesmi in je bil po izboru sporeda mednarodni, v kolikor je črpal iz italijanske, furlanske, slovenske, ruske, japonske in irske ljudske zakladnice. Občinstvo sta najbolj ogreli slovenski »Ko bi jaz vedela« in »Pa se sliš«. Slednja je zanimiva tudi, ker je prireditelj slovenskemu besedilu dodal furlansko, pa tako naravno, da se zdi enkratni umetniški izrastek. V dvorani ni seveda zbrove vrline prišle veliko bolj do veljave..

Prvi del sporeda je zaključil ansambel peslavec iz Koprivnega. Z elegantnim in prikupnim nastopom so pesalci potrtili sloves, ki ga uživajo. Biserček zase je bil ples, kjer sta v družbi odraslih tovarišev plesala otroka, deček in deklica. Nastop peslavec je prireditev popestril in vnesel vanjo živo in pisano noto.

Po četrtturnem premoru je odprl drugi del prireditve domači moški zbor »Lipa«, ki ga vodi Stanko Zidarič. Zdi se mi, da je bilo že za drugo priložnost rečeno, da ima zbor dobro glasovno osnovo in občutljiv pevski temperament. Z dobrimi in vztrajnimi vajami bi se mogel povzpeti med najboljše zборе v deželi. Zbor je izvajal štiri pesmi, najbolj uspešno Vrabčev Zdravico, ki je bila za to priložnost posev na mestu. Za njimi so zopet nastopili pevci iz Gradiške, pesalci in godba ter izpopolnili to zanimivo prireditev.

Nova številka »Zaliva«

Pred kratkim je izšla 10-11 številka revije »Zaliv«, v kateri sodelujejo: Ubald Vrabec (O rezervatih), Guy Heraud (Manjšina francoskega jezika Doline Aosta), Tone Kuntner (Pesmi), François Fontan (O nacionalnosti in humanizmu), Gustavo Burtatti (Poezija v piemontskih govorih in v

venske duhovščine doma in po svetu je, da čimprej, še v jubilejnem letu, oskrbi izid te dragocene knjige!

Hvaležni smo g. protonotarju dr. Jakobu Ukmarju, ki je neustrašen branilec naravnih pravic slehernega naroda in ki je Slovencem vsekar bil in je še moder in blag svetovalec, smemo reči: njegov duhovni vodja, za njegovo veliko, vsestransko življenjsko delo. Zelimo mu, da ga dobri Bog še ohrani pri trdnem zdravju, čilega in vedrega, in da bo še bogatil Slovence s svojo izkušeno, učeno besedo.

Dr. M. T.

govorih Doline Aoste), Milan Lipovec (Umetnost), Pavel Strajn (Med resnico in celotno resnico o Izraelu), Radoslava Premrl (Moj brat Janko-Vojko), Boris Pahor (O sodobnem slovenstvu), Sergij Lipovec (Razredni boj in boj za narodne pravice), Matija Ribič (V začetku je bila beseda), Savina Remec (Naše gledališče) in dn (Ob robu glasbenih prireditev). Razen tega je še več ocen in krajših zapisov.

Festival znanstveno-fantastičnega filma

V soboto se je na gradu sv. Justa začel VI. mednarodni festival znanstveno-fantastičnega filma. Predvajali so neki ameriški celovečerni film in dva kratkometražna filma.

Na festivalu sodeluje 12 držav s skupno 40 filmi, med katerimi je tudi neki slovenski kratkometražni film. Najboljšemu filmu bo posebna žirija podelila nagrado »Zlati asteroid«, najboljšemu igralcu in igralki pa »Srebrni asteroid«. Vzporedno s festivalom so še razne druge prireditve.

Opozorilo staršem

Zvedeli smo, da so ponekod na Tržaškem prešli starši otrok iz slovenskih otroških vrtcev pisмено vabilo, naj vpišejo svoje otroke v italijansko kolonijo Gioventù italiana v Banah. Staršem otrok svetujemo, naj nikar ne nasedajo takim vabilom, če jim je do tega, da ostane narodnostna vzgoja otrok neokrnjena.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 14. do 20. julija 1968

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 21.00 Komisar Maigret. 22.25 Sportne novice. — Drugi: 21.15 Neki glas na počitnicah. 22.15 tv film.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Korenine neba, ameriški film. — Drugi: 21.15 Novosti. 22.15 Recital.

Torek: Prvi: 21.00 Napoli milionaria. — Drugi: 21.15 Evropska mladina. 22.15 Ciao, mamma.

Sreda: Prvi: 21.00 Almanah. 22.00 Sport ob sredah. — Drugi: 21.15 Postelje-dvojčki, film.

Četrtek: Prvi: 21.00 Pestrí programi. — Drugi: 21.15 Zibelka vesolja.

Petek: Prvi: 21.00 TV 7. 22.00 Igre brez mej. — Drugi: 21.15 Radetzki marš.

Sobota: Prvi: 19.35 Duhovna misel za nedeljo. 21.00 Pridem tudi jaz. 22.00 El Alamein. — Drugi: 21.15 Metropolis, film. 22.30 Vstajenje, nadaljevanje.

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 14. do 20. julija 1968

Nedelja: 18.10 S pesmijo in plesom po Sloveniji. 19.05 Otok zakladov - nadaljevanje filma. 22.55 Prvenstvo Jugoslavije v waterpolu.

Ponedeljek: 20.35 Vitomir Zupan: Sarabanda za obešence - tv drama.

Torek: 20.40 Marjana - sovjetski celovečerni film. 21.53 Sem Ribničan Urban - oddaja iz cikla Naši zbori.

Sreda: 20.35 V. Lisinski: Porin - opera. 21.35 Od Plečnika do današnje arhitekture.

Četrtek: 20.55 Ce bogovi hočejo - dramatisiran roman. 21.55 Zgodba o deklici Gisele - I.

Petek: 20.35 Lahkoživka - francoski film.

Sobota: 18.25 Zgodba o golobici, ki je naredila čudež. 20.35 Bled pozdravlja Portorož. 21.35 Točaj - ameriški film.

Govor dr. Štoker v deželnem svetu

(nadaljevanje s I. strani)

ZA DIALOG

Ustvariti je treba dialog med tu živečima narodoma. Če pa hočemo ustvariti dialog, moramo prej razpršiti občutek ločenosti in ponižanja, v katerega smo prisiljeni Slovenci. Postavlja se vprašanje, je rekel dr. Štoka, ali slovenska manjšina lahko opravlja v okviru italijanske države pozitivno funkcijo kot avtohtona in jezikovno različna skupina. Slovenci smo povsod postavljeni pred številne težkoče. Drugi nas ne razumejo in če zahtevamo svoje pravice, nam očitajo vitimizem. Dokler ne bo večina razumela, da mora najti v državi mesto tudi narodna manjšina, bo težko šlo na boljše. Večina bi se morala zavedati, da je narodna manjšina zanjo posebno bogastvo. Bogate niso tiste države, ki imajo veliko naravnega bogastva, ampak tiste, ki imajo razvito in zavedno prebivalstvo. Nekulturni narod lahko umre od lakote na najbolj bogatem ozemlju. Ponojno je treba odkriti človeka v današnji brezčutni družbi. In tu se odpira perspektiva, ki kaže važnost slovenske manjšine, katera se razlikuje od drugih po jeziku in kulturi. V tej luči naj večina razume, kako je prav, da manjšina ne živetari, ampak naj se samostojno razvija po svojih lastnih zakonih.

MANJSINA JE BOGASTVO

Vsaka narodna manjšina je za državo bogastvo, kaj ga ne sme skrivati in zanamari, kaj šele zatirati. V naši deželi je takšno bogastvo slovenska manjšina, živeča na področju Trsta, Gorice in Vidma. Dr. Štoka je v zvezi s tem navedel zanimiv odstavek iz knjige »Narodi in jeziki Evrope«, ki jo je napisal Guy Herout in ki med drugim pravi, da je zaščita narodnostnih in jezikovnih skupnosti ena izmed osnovnih dolžnosti vsake države. To naj bi veljalo tudi za našo deželo, ki bo uspevala, če se ji bo posrečilo ustvariti takšno ozračje, v katerem se bomo čutili popolnoma sproščeni in nam ne bo treba živeti pod stalnim pritiskom in v stalni potrebi, da se borimo za svoj obstoj in svojo bodočnost.

VLOGA MOSTU

Le tako bomo lahko Slovenci v Italiji opravljali vlogo mostu med italijanskim narodom in narodi vzhodne Evrope. Vloga mostu postaja pomembna v gospodarstvu in kulturi, v duhovnem in znanstvenem življenju. Ta naloga bo še narasla. Če priznate manjšini vse pravice in če se ne ustavite le pri načelnih izjavah, od katerih nič nimamo, boste našo manjšino vedno bolj vključevali v to njeno naravno družbeno vlogo. To pa pomeni, da je treba odpraviti sedanje ozke predsodke, ustvariti nove razmere, zavrniti vse, kar je zastarelo ter sprejeti nove ideje miru in pravičnosti.

Za konec: gradimo skupaj ta bolj pravičen in bolj človeški svet za naše prebivalstvo. Skušajmo skupno graditi boljše bodočnost v korist slovenske narodne manjšine, mirnega sožitja ter miru med vsemi ljudmi dobre volje.

Razstava domačih vin

Od sobote do ponedeljka je bila v Nabrežini VII. občinska razstava domačih vin. Razstave se je udeležilo 17 vinogradnikov iz devinsko-nabrežinske občine. Otvoritev so se udeležili izvedenci in številni slovenski izvoljeni predstavniki, med drugimi tudi deželni poslanec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka. Goste je nagovoril devinsko-nabrežinski župan Drago Legiša.

znosna. Tako viha nos in, če se komu predstavi, pravi samo še: "Jaz sem sestra pisatelja Mirka Hellerja, ki je napisal tisto znamenito novelo."

Vse to so bile seveda prave novice za Rozvito. Kmalu so zunaj stoječi zaslišali vesel smeh iz sobe. Gospa Thorn se je olajšana oddahnila. Saj je vedela, da se sedaj lahko mirno posveti svojemu gospodinjstvenemu delu v kuhinji.

PRAZNOVANJE ZMAGE

Vsi člani tajnega krožka »Mysterium« so žareli od ponosa, ker so jih ljudje občudovali; še bolj pa od sreče, da se je njihovo poslanstvo tako lepo uresničilo in bilo kronano s takim uspehom. In ti veliki »dogodki« so celo Mirka premamili, da je opustil misel, da bi izstopil iz krožka in pustil »smrklice« same. Kar sam je sedaj povabil vse člane na sestanek.

K sestanku je prinesel s sabo časopis in najprej prebral članek, v katerem je bilo opisano delo tega krožka in srečno snidenje Rozvite s starši.

(se nadaljuje)

JOSEFINE STEGBAUER 73
Prevedel J. P.

„Veš li število zvezdà...?“

»Ah, kaj!« je ta energično odgovorila. »Tvoja babica sem, tvoja prava babical! Ti bom že potlej razložila, kako je to Sedaj ni časa. Malico sem ti prinesla!«

In že je vzela žlico in začela dajati otroku hrano. »Vprašujš lahko potlej, ko boš sita!«

Po jedi pa so Rozviti že spet zlezle oči skupaj. Po težki boleznij utrujeno telo je zahtevalo okrepčilnega spanca.

Odslej se je njeno stanje vsako uro boljšalo. In vsako uro je Rozvita zvedela za kako novico, ne da bi se posebej vznemirjala. Edino enkrat je prišel opazen trenutek, ko je Rozvita pri polni zavesti in spominjajoč se vsega, kaj je tisti večer po koncertu storila, zagledala ob postelji gospo Thorn. Pobeldele je in potem boječe, počasi rekla:

»Mami!«

Pa gospa Thorn jo je takoj pomirila: »Že vse vem, dete drago! Ko si vročina ležala, si vse povedala, kako in kaj. Seveda si tisti večer pred koncertom marsikaj le na pol ali celo narobe razumela, toda zaradi tega te imam še prav tako rada kot prej. Seveda, zdaj ne bom mogla biti več tvoja mati, pač pa bom teta in sicer prava teta.«

»Moje pismo...« je jecljala Rozvita v zadregi.

»Srček, ko si to pismo pisala, si že imela vročino. Doktor Weissenberg je to že na tvoji pisavi spoznal. Sicer pa je že cel kup pisem za tebe zunaj. Vsi člani "Mysteria" so ti pisali. In vsak dan so telefonično vpraševali, kako ti je. Sicer pa imaš zunaj že obisk, če se dovolj dobro počutiš.«

»Oh, meni ne manjka prav ničesar. Čisto zdrava sem. Samo da nisi huda, pa je vse dobro. Kdo je zunaj?«

»Melanija!«

»Prosim, prosim, spusti jo noter!«
Gospa Thorn je odprla vrata in pokli-

cala: »Melanija! Gretica bi te rada videla!«

Melanija je planila v sobo. Saj je doslej vsak dan prihajala sem, povpraševala teta, kako je z Rozvito, potlej pa doma člane krožka obveščala o »položaju«.

»Le počasi, počasi!« je opominjala gospa Thorn živahno Melanijo.

In Melanija je res po prstih šla k postelji. Pa se ji je Rozvita nasmehljala: »Saj ni več tako hudo, Melanija! Ti že lahko pošteno stopiš!«

Melanija je planila svoji bolni prijateljici okrog vratu. Kmalu sta bili v živahnem razgovoru. Gospa Thorn je še prinesla pisma za Rozvito, potem pa otroka pustila sama v sobi. Melanija je začela prebirati Rozviti pisma. Potlej ji je pa povedala še — vsaj po njenem prepričanju — največjo novico:

»Pomisli, Viti, zdaj sva midve pravi, resnični sestrični! Si moreš to misliti! Jaz sem naravnost blažena. Potlej pa časopisi! Veš, časopisi so pisali o tebi. In "Mysterium" je tudi notri. Glej, da boš kmalu zdrava, da boš mogla vse to brati. Izvrstno, ti pravim!«

Gorske novice

Standrež

Na praznik sv. Petra in Pavla je bila pri nas slovesnost sv. birmne. Pred cerkvi jo so fantje in moške postavili lep slavolok v čast g. nadškofu, ki je prvič obiskal našo župnijo in ki je prav tisti dan tudi govedol. Ob prihodu so g. nadškofa pozdravili najprej duhovniki, nato tri deklice v imenu birmancev in slednjič še mlad mož v imenu vse naše cerkvene občine. G. nadškof je imel občestveno mašo in pri evangeliju je v izbranih besedah poudaril lepoto in korist sv. vere. Vsi smo ga radi poslušali, saj nam je v našem jeziku razlagal božje naročilo. Sledila je birma 20 naših otrok. Po sv. maši so se v dvorani poklonili g. nadškofu še predstavniki naših vaških organizacij. Ob slovesu so vsi vaščani klicali prijaznemu škofu: Na svidenje med nami!

Razstava učencev osnovne šole in otroškega vrta v ul. Randaccio

Ob zaključku šolskega leta sta priredila osnovna šola ter otroški vrt v ul. Randaccio v Gorici posrečeno razstavo, na kateri so tako najmlajši kot malo večji učenci pokazali svoje sposobnosti in nagljenja. Na razstavi smo lahko videli najrazličnejše predmete: risbe, ročne izdelke, prte, sestavljene zemljevide itd. S tem so učenci slovenske osnovne šole pokazali zlasti staršem in prijateljem otrok, kaj vse so delali med šolskim letom in česa so se naučili. Lahko rečemo, da imajo precej smisla za risanje in ročno delo, nekateri izmed njih pa kar pravi talent.

Tudi najmlajši iz otroškega vrta so pri-

pravili mnogo materiala za razstavo. Značilne so zlasti njihove risbe, polne otroške fantazije in naivnosti.

Prireditelji so lahko prav zadovoljni z razstavo, zlasti obe gg. učiteljici ter ga. vrtnarica. Otroci naj namreč imajo pred seboj ne samo uspešno zaključeno šolsko leto z lepim spričevalom, ampak tudi neko zunanje zadoščenje za opravljeni trud. Prav na tak način se bodo vedno raje oklenili učenja in pridobili še nekaj več za bodoča leta.

Nov profesor glasbe

Na konservatoriju v Trstu je v torek 2. julija položil zadnje izpite iz klavirja g. Stanko Jericijo in tako postal profesor glasbe.

G. Jericijo je sedaj kaplan pri cerkvi sv. Ignacija v Gorici. Novo mašo je imel leta 1951. Kljub temu, da je ves čas bil v dušnem pastirstvu, je z veliko vztrajnostjo nadaljeval študij glasbe na konservatoriju v Trstu in pologal izpit za izpitom do zadnjega, ki ga je napravil pretekli teden. Ves ta čas je g. Jericijo tudi vedno vodil razne zборе, najprej v Furlaniji, kjer je bil na raznih krajih za kaplana, zadnjih sedem oziroma osem let pa vodi zbor sv. Ignacija v Gorici. Leta 1965 pa je prevzel še vodstvo slovenskega zbora »Ljube Bratuž«. Poleg tega je g. Jericijo tudi katehet na osnovnih šolah. Kljub tolikemu delu mu je uspelo, da je z lepim uspehom dokončal konservatorij.

G. Jericijo najlepše čestitamo in mu želimo novih in lepih uspehov tudi na glasbenem polju.

EKUMENSKI dan na Vejni

V nedeljo, na praznik sv. Cirila in Metoda je bilo na Vejni v Marijinem svetišču veliko ekumensko srečanje slovenskih vernikov s Tržaškega in Goriškega. Kljub izredno toplemu vremenu je bila udeležba prav številna. Vso slovesnost je vodil koprski škof msgr. Janez Jenko, ki je imel sv. mašo in med mašo nagovor. Peli so združeni pevski zbori pod vodstvom dr. Z. Hareja, in sicer odlomke iz Tomčeve maše v čast sv. Jožefu. Ločeno je nastopil še ekumenski oktet, ki je zapel v slovenskem jeziku dve pesmi iz staroslovske liturgije, kar je vso slovesnost še bolj dvignilo.

Po končani maši se je sprevod duhovnikov in vernikov s škofom na čelu pomaknil v spodnji del cerkve k oltarju slovenskih apostolov, kjer so verniki počastili relikvije naših ljubljenikov. Med tem češčenjem je ljudstvo navdušeno prepevalo razne znane ljudske pesmi.

Bilo je res lepo to nedeljsko srečanje na Vejni. Vendar nekaj nas je motilo in si ne znamo razložiti. Običajno namreč, kadar so kake slovesnosti v cerkvi, delujejo tudi zunanji zvočniki, tako da se zlasti petje daleč sliši. Samo kadar pridemo Slovenci na Vejno, se začudo zunanji zvočniki »pokvarijo« ali kaj. Tako je bilo tudi v nedeljo. Kdo ve, zakaj se take stvari dogajajo? Morda bo vodstvo svetišča na Vejni dalo zadovoljivo pojasnilo, ki bo pomirilo naše ljudstvo, ki si v času koncilov in dejavnega ekumenizma ne zna razlagati omenjene diskriminacije.

Vpisovanje v šole. Ravnateljstvo državne srednje šole »Ivan Cankar« obvešča, da se je vpisovanje v I. razred že začelo. Rok vpisovanja traja do 25. julija. Tajništvo je odprto vsak dan od 9. do 12. ure.

ZA KMETOVALCE

Suša in zalivanje

Prišlo je poletje in z njim sušni meseci. Vročina in pomanjkanje vlage v zraku povzročita, da rastline oddajajo v atmosfero ogromne količine vode in tako izčrpavajo zaloge vode, ki jo imajo v zemlji. V takih okoliščinah lahko zgubi veliko odraslo drevo tudi do 1000 litrov vode na dan. Rastline, ki prosto rastejo v naravi, so več ali manj navajene na takšna obdobja in njihova rast se takrat močno ustavi. V vrtovih seveda ne moremo dovoliti tega odnosa. Večina rastlin ne bi prenesla suše. Poleg tega pa je v vrtu naš namen, da nenehno vzdržujemo zelenje in cvetje. Zato je nujno potrebno, da skrbimo za primerno vlago. Kako to storimo?

Odstranimo plevel, ki krade drugim rastlinam vlago in hranilne snovi iz zemlje. Manjše površine oplevemo ročno, večje površine pa očistimo plevela s kemičnimi sredstvi ali herbicidi.

Rahljajmo površino le 3 cm globoko. Če rahljamo globlje, bo zemlja izgubila več vlage. Če pustimo, da se napravi gladka skorja, se vlaga dviga v zemlji kot v pivniku in se izgublja v zrak.

Pokrijmo zemljo z listjem, pokošeno travo, zmetilni vejicami itd. Tak pokrov, ki naj bo 5 cm debel, odlično brani zemljo pred pekočim soncem, zadržuje vlago v zemlji, ovira razvoj plevela in ne dovolji, da bi se napravila škodljiva skorja.

Zalivajmo redno s primerno mlačno vodo ob večernih urah, ko ni več sonca in se je zemlja že nekoliko ohladila. Pri tem velja pravilo, da je boljše zalivati poredko toda temeljito kot pa pogosto in površno. Če zalivamo z zalivnikom, natakajmo cedilo. Zalivanje brez cedila hitro zabije zemljo, ki postane neprodušna za vodo in zrak. Zalivanje s pršilci na pritisk zahteva nekoliko znanja. Vedeti moramo, koliko vode naj s škropljenjem dovedemo v zemljo. Za travno rušo v vrtovih računamo 25 mm vode na teden. To pomeni 25 litrov vode na vsak kvadratni meter. Kako naj določimo to količino, kadar zalivamo s pršilcem? Prav lahko. Na površino, ki jo doseže pršilec, postavimo na raznih mestih 3 do 4 kozarce. Ko se bo med škropljenjem nabralo v vsakem kozarcu približno 25 mm vode visoko, smo dosegli svoj namen in zalivanje ustavimo. Seveda naj imajo kozarci ravno dno, ne pa zaokroženega ali celo konicastega. Kadar dežuje izmerimo na enak način količino padavin; v tistem tednu bomo s pršilcem zalili le toliko, kolikor manjka do 25 mm.

Druge rastline imajo drugačne potrebe. Splošno naj velja pravilo, da rastline s plitkimi koreninami zalivamo pogosteje in skromneje, dočim one z globokimi koreninami zalivamo obilno in v daljših presledkih.

Inž. Janko Košir

S.K.A.D. — Gorica

prireja

IV. TABOR ZAMEJSKE MLADINE

SREČANJE KOROSKE, TRŽASKE IN GORISKE MLADINE

SOBOTA, 13. JULIJA

Ob 17.^h v Katoliškem domu v Gorici: »Povezava z mladino v tujini«. Referati predstavnikov treh dežel. Sledi debata.

Ob 21.30 v Katoliškem domu: Kulturni večer posvečen slovenski besedi (recitacije Gradnikovih in Drabosnjakovih poezij, Cankarjev satirični dramski koral, literarni prispevki mladim).

NEDELJA, 14. JULIJA

Ob 9.^h skupna sv. maša v cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

Ob 19.^h Velika javna prireditev v STEVERJANU »med borovci«. Nastopajo: »Veseli študentje« (Koroška); zbor Koroške dijaške zveze; zbor visokošolcev iz Gradca; »Pleides« (Trst); zabavne točke (Trst); združena moška pevka zbora »Mirko Filej« in »Fantje izpod Grmade«; folklorna skupina Olympija (Gorica). — Sledi družabni večer.

Deloval bo dobro založen buffet. Točila se bo pristna briška kapljica.

V primeru slabega vremena bo nedeljska prireditev v Kat. domu v Gorici.

RADIO TRSTA

Spored od 14. do 20. julija 1968

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 8.00 Koledar. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.50 Skladbe za kitaro. 10.00 Olivierjev godalni orkester. 11.15 Oddaja za najmlajše: Lantieri-Benedetti: »Naskok na gorske velikanec«. (1) »Alpinizem v preteklih stoletjih«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.30 Glasba po željah. 15.55 Rebec: »Tramontana«, rad. drama. 16.30 Revija orkestror. 17.30 Vabilo na ples. 18.30 Iz pesniških gajev: Jeza »Rubèn Darío«. 19.15 Sedem dni v svetu. 19.30 Zbor »F. Prešeren« iz Kranja. 20.30 Iz slovenske folklore: Bednarik: »Pratika«. 21.35 Bettinelli: Tretji koncert za orkester.

Ponedeljek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Poletna srečanja. 12.20 Za vsakogar nekaj. 17.00 Russov ansambel. 18.00 Novi zbor »Montasio«. 18.30 Iz Borodinovega in Hindemithovega opusa. 19.30 Vodeb: S Plečnikom po Italiji. (3) »Firence od Angelica do Michelangela«. 20.35 Folklorna skupina »Lado«. 20.50 Zgodbe prve svetovne vojne: Majcen »Kvartir št. 8«. 21.10 Dvajset minut popevk. 21.55 Tamburaški ansambel.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Iz slovenske folklore: Bednarik: »Pratika«. 12.30 Za vsakogar nekaj. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Orkester Casamassima. 17.20 Jež: »Italijanščina po radiu«. 18.00 Zbor »V. Vodnik«. 18.50 Orkester »Living Strings«. 19.10 Lovrečič: »Plošče za vas«. 20.35 Strauss »Daphne«, operna enodejanka. Sreda: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Trobentač Collins. 12.10 Kalan: »Pomenek s poslušavkami«. 12.20 Za vsakogar nekaj. 17.00 Skupina »Le Tigri« iz Gorice. 18.30 Kumer: »Ljudske pesmi«. 19.10 Lupinc: »Higiena in zdravje«. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 I. Tavčar: Visoška kronika (7) »Agata v ječi kot čarovnica«. Ponovitev. 12.45 Za vsakogar nekaj. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Orkester Bevilacqua. 17.20 Jež: »Italijanščina po radiu«. 18.00 Dalmatinska folklorna skupina P. Traliča. 19.00 Baezova poje ameriške ljudske pesmi. 19.10 Otroci na počitnicah. 19.25 Priljubljene melodije. 20.35 D'Agata: »Prodajalec«, rad. drama. 21.50 Skladbe davnih dob.

Petek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi.

12.00 Harmonikaš Huárez. 12.10 Penko: »Gospodinja nakupuje«. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 18.00 »Beri, beri rožmarin zeleni«. 18.30 Skladbe B. Bjelinskega. 19.00 Garlandov jazzovski kvintet. 19.20 Priljubljene melodije. 20.50 Koncert opere ne glasbe. 21.50 Veseli utrinki. 22.05 Zabavna glasba.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 »Iz beležnice fotoreporterja Magajner«. 12.20 Za vsakogar nekaj. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Avtoradio. 16.10 Lefévrov orkester. 17.40 Otrokov pravljичni svet: Peroci »Pravljice živé v velikem mestu«. 17.55 Ženski vokalni kvartet iz Ljubljane. 18.30 Mojstri jazza: Friedrich Gulda. 19.10 »Poletna srečanja«. 19.20 Zabavni ansambel na Radiu TS. 20.35 Teden v Italiji. 20.45 I. Tavčar: Visoška kronika: »Agata pred sodiščem«. 21.30 Za prijete konec tedna.

Kje dobiš Katoliški glas v Trstu

Pri cerkvenih vratih, kjer je slovenska služba božja.

Pri sledečih kioskih: Piazza Scorcio pred cerkvi sv. Jakoba, Largo Barriera Vecchia, pri vходу Pokritega trga, pred cerkvi Novega sv. Antona, na koncu ul. Roma (vogel ul. Ghega), na začetku ul. Romagna (blizu kavarne ex Fabris), na vogalu ul. Coroneo (vogal ul. Carducci na Drevoredu (poleg trgovine Standa), na trgu Oberdan (pri openskem tramvajnem v Skednju ul. Servola (Merlak), ul. Flavio št. 6 (poleg Domus civica).

DAROVI:

Za škedenjski Dom v mesecu juniju: Redni prispevki 44.100; N. N. 27.000; N. N. 20.000; N. N. 13.000; deklice za telovadbo 12.500 in 6.000; družina Menduzzi v spomin pok. Valerije Milli; starejše pevke 8.000; N. N. 10.000; Mauri Anna 2.000 vsaka po 1.000 lir so darovali: Suman Ota, Gulič, Baučer, Kosič ter drugi neimenovani.

Za Marijin dom v Rojanu: Družina Zini-Bandelj; Marija Oberti daruje za obletnico smrti moža Ivana 20.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, pokojnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L. 70, osmrtnice L. 100, več 80% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

RESTAVRANT

«Alla Dama Bianca»

(PRI BELI GOSPE)

ki leži na najbolj privlačni točki v devinskem pristanu in si gleda iz oči v oči z razvalinami starega devinskega gradu.

Restavrant je odprt vse dni v tednu. Odlična postrežba, ribe vseh vrst, okusno pripravljene jedi, bogata izbira najboljših vin, družinsko okolje, obednica zelo primerna za kosila in večerje tudi v zaključenih skupinah. Za obisk se priporoča lastnik

VILIBALD METLIKOVEC

Telef. (040) 20-8137, »Da Vilko«, 340013 Duino-Devin (TS).

PRIDITE, OBISCITE »VILKA« IN PREPRICALI SE BOSTE, DA JE RESTAVRANT »PRI BELI GOSPE« NA NASI OBALI NEKAJ EDINSTVENEGA!

Tržaške novice

Škedenj. - Jubilej msgr. Ukmarja

V soboto, 13. julija bo praznoval msgr. dr. Jakob Ukmar 90-letnico življenja. Hotel jo je praznovati v tihoti in zbrano, kot vsako leto. Radi bi mu izkazali spoštovanje in obenem hvaležnost za vse dobro, ki ga je v 50 letih bivanja v Škedenju napravil škedenjcem, toda odklonil je vsako zunanjo slovesnost. »Molite, da bi lepo preživel večer svojega življenja,« to je odgovor, ki ga je dal vsakemu našemu predlogu. Škedenjci se bodo vsakako spomnili monsignorja ter mu izrazili svoja čustva s posebnim darom. Kraj srečanja z dušami je ostala spovednica; še vedno čaka tu dolga vrsta ljudi na spoved, msgr. Ukmar pa je vedno na razpolago več ur. Spovedovanje, molitev, maševanje — to je njegovo sedanje delo. Ze več časa pa ne zmore pridige.

Dragemu monsignorju izražamo iskrene čestitke ter toplo zahvalo za vse dobrote. Bog naj ga varuje in ohrani še med nami.

Najboljši dijaki na naših višjih srednjih šolah v Trstu

Najboljši uspeh na znanstvenem liceju je dosegel Aleksander Zupančič (5. razred), na klasičnem liceju pa Franc Mahnič (1. razred). Najboljši uspeh v slovenski študijski sta dosegli Neva Lukeš (4. razred znanstvenega liceja) in Alenka Rebula (4. razred višje gimnazije). Najboljši dijaki v posameznih razredih pa so bili: na znanstvenem liceju Milena Padovan (1. razred), Aleksander Breclj (2. razred), Katja Kralj (3. razred), Alenka Bufon (4. razred), in Sergej Tavčar (5. razred). Na višji gimnaziji: Majda Artač in Ivo Jevnikar (4. razred), Marko Jevnikar, Renato Stokelj in Ivana Suhadolc (5. razred). Na klasičnem liceju: Pavel Kodrič (1. licej), Peter Suhadolc (2. licej) in Pavla Košuta (3. licej).

Vsi omenjeni dijaki so bili nagrajeni. Mi jim čestitamo in jim želimo nadaljnjih uspehov v njihovem študiju.

Izredna seja tržaškega občinskega sveta

V četrtek, 27. junija je bila izredna seja občinskega sveta, na kateri so razpravljali o bodočnosti tržaškega ladjedelstva in gospodarstva. Predstavniki opozicije so ostro kritizirali načrt CIPE in se niso zadovoljili z odgovori predstavnikov vladnih strank.

Seja deželnega sveta

V ponedeljek, 1. julija se je sestal deželni svet pod vodstvom prof. Ribezija.

Na dnevnem redu so bila številna vprašanja, med drugimi potrditev izvoljenih svetovalcev in izvolitev predsednika deželnega odbora, 10 odbornikov in dveh namestnikov.

Za predsednika deželnega odbora je bil znova izvoljen demokristjan Alfredo Berzanti. Šest odbornikov pripada Krščanski demokraciji in štirje socialistom, en namestnik je krščanski demokrat, eden pa republikanec.

Seja širšega odbora Slovenskega ljudskega gibanja

Sirši odbor SLG je imel 27. junija sejo, na kateri je organizacijski tajnik Franc Mljac podal podrobno analizo volilnih rezultatov. Sledila je debata, ki se je seveda razširila na povolilne probleme. Med drugim so odborniki govorili tudi o neizvajanju oziroma o prepočasnem izvajanju sporazumov med Slovensko skupnostjo in levo sredino glede pokrajine. Odborniki so si bili edini, da se mora odvijati reševanje posameznih problemov, ki zanimajo Slovence, načrtno in stalno.

Novi odbor Časnikarskega združenja

Na volitvah deželnega sveta Časnikarskega združenja naše dežele, ki so bile pred kratkim, je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Manlio Granbassi, podpredsednik Ricciotti Giollo, tajnik Leone Smoquina, blagajnik Rado Rauber, člani profesionalisti Gianmaria Cojutti, Bruno Piazza in Stelio Rosolini ter člana publicista Giovanni Palladini in Marsilio Vidulich.

Zaključek velesajma

Pretekli teden se je zaključil 20. jubilejni mednarodni velesajem. Predsednik dr. Slovcovih se je na zaključni tiskovni konferenci zahvalil razstavljalcem in obiskovalcem ter poudaril uspeh, ki ga je tudi letos dosegel velesajem.

Rojan

V soboto, 6. julija sta se v cerkvi v Rojanu poročila gđc. Dorica Zagar in g. Edi Filipčić. Naj jima Gospod nakloni veliko svoje pomoči in sreče v skupnem življenju.

Čestitke

Pred kratkim je slavil sedemdesetletnico odgovorni in glavni urednik slovenskega gospodarskega tednika »Gospodarstvo« dr. Lojze Berce. Ob tem jubileju mu iskreno čestitamo.